

CYNTHIA RUCCHI

Dichter
bij
dan
ooit

ROMAN

1

Hij hield het A4'tje – de aanklacht die tegen haar was opgesteld – op zo'n vijftien centimeter van zijn gezicht, waardoor hij eruitzag als een leeg vel papier met een woeste bos haar. 'Mara Jacobs?' vroeg hij, zijn stem zo ruw als de buitenkant van een kokosnoot. 'U weet wat uw naam betekent, of niet soms?'

'Ja, dat weet ik.'

'Is een hobby van mij. Antroponymie.'

Mara schoof wat heen en weer in de stoel zonder leuningen, haar handen veilig weggestopt onder haar benen zodat ze onmogelijk konden friemelen. Niets kon friemelen onder het gewicht van haar –

'En,' voegde hij toe, nog steeds zonder oogcontact te maken, 'etymologie, uiteraard.'

'Uiteraard.' Het kantoor van de schooldirecteur. Op haar leeftijd.

Hij liet het vel papier zakken, maar zijn gezicht was al even nietszeggend. 'Oorspronkelijk, in de oudheid, betekende de naam Mara "bitter". En in het hedendaagse Amerika betekent Mara... "bitter".' Misschien had hij elastiekjes nodig om te kunnen glimlachen – zodat hij zijn mondhoeken met zijn oren kon verbinden.

'Bedankt voor de uitleg, directeur Kweller.'

'Keller. Een achternaam met een Duitse oorsprong. De vertaling is...'

Mara vouwde haar handen in haar schoot. Misschien dat het rebelse trekje van haar dochter toch afkomstig was van háár kant van de familie. 'Ja? Ik vind dat soort dingen mateloos

interessant,' zei Mara. In werkelijkheid kon ze tegenwoordig nauwelijks nog interesse opbrengen voor wat dan ook. Maar dat hoefde hij niet te weten.

Directeur Keller – die deze functie nog geen jaar bekleedde en nu al kaal begon te worden – vouwde de bovenste hoekjes van het papier om. 'Kelder. U weet wel, voor wijn en weckflessen en dergelijke.' Hij streek de vouwen glad en vroeg: 'Hoe noemen ze u in het kort? Mar?'

Mara bedwong de neiging om haar kauwgom over tafel te spugen. De man probeerde een praatje aan te knopen. Hij was er alleen niet erg goed in. 'Mijn moeder zei altijd dat paps me Parkietje wilde noemen.'

Nog steeds datzelfde uitgestreken gezicht.

'Of Tjoeke-tjoeke. Hij wilde iets origineels.' Al zou haar vader dat nooit echt gedaan hebben.

Tot zover het praatje.

'Nou, mevrouw Jacobs, de reden dat ik u gevraagd heb om even langs te komen, is om over traktaties te praten.'

De warme tinteling begon in haar nek en stroomde weg via haar voeten. Traktaties? Het had zo veel erger kunnen zijn. De schorsing van een van haar kinderen. Welk kind dan ook. Chelsea die weer betrapt was op zoenen achter de tribune. Of op roken achter de tribune. Of op zwanger raken achter de tribune.

Bibliotheekboetes die de staatsschuld naar de kroon staken.

Dylan die één tiende punt tekortkwam en dan straks in mei voor zijn examen zou zakken. Wat betekende dat hij niet uit huis zou gaan. Nooit.

Nee. Ze was bij de directeur geroepen vanwege traktaties. Dat kon ze wel aan. 'Wat is daarmee, meneer Kwelder?'

'Keller. We hebben liever dat u die niet meer meegeeft.'

'Pardon?'

'Een paar van de andere ouders denken dat het beter is als u... uw talenten... op een andere manier inzet.'

Mara bood in stilte haar excuses aan aan elk kind dat ze

ooit had aangesproken op zijn of haar grote mond tegen een schooldirecteur. Grote kans dat zij er een geweest was – een schoolhoofd – als ze niet als een baksteen gezakt was voor wiskunde, waarna ze haar droom om lerares te worden aan de wilgen had gehangen en had besloten andere doelen na te jagen. Grafisch ontwerpen leek een goed alternatief. Nu was het twintig jaar geleden dat ze haar middelbareschooldiploma gehaald had, en achttien jaar geleden dat ze iets spannenders had ontworpen dan een poster voor een goed doel.

‘Juffrouw Jacobs?’

‘Mevrouw, eigenlijk.’ Ze kon het de mensen in haar omgeving niet kwalijk nemen dat ze dachten dat ze een alleenstaande moeder was. De laatste keer dat haar man Liam thuis was geweest, was... ja, wanneer eigenlijk? En wat was de antropodines van de naam Liam?

‘Neem me niet kwalijk.’

Mara’s schouders verstrakten. ‘Bedoelt u dat u mij verbiedt om mijn kind traktaties mee te geven naar school?’

Meneer Keller tikte op het ‘er is een probleem’-formulier op zijn bureau. Een normaal mens zou volstaan met twee tikjes om zijn punt te benadrukken. Hij tikte zeker zes keer. ‘Ik zou het niet direct een verbod willen noemen.’

‘Hoe dan wel?’

‘Om eerlijk te zijn heeft ons juridische team ons geadviseerd –’

‘U hebt die rijstwafels laten beoordelen door een team advocaten?’

‘Uw traktaties waren niet glutenvrij.’

‘En...?’

‘U had ze geglazuurd.’

‘Ja.’

‘Met chocolade.’

‘Jammie.’

‘En ze bestrooid met...’

‘Fijngehakte pinda’s. Maar ik had er een briefje met

ingrediënten bij gedaan, en ik had vers fruit gekocht voor de kinderen die allergisch zijn voor pinda's of gluten.'

'Jawel, maar...'

Mara balanceerde op het randje van een zenuwinzinking. 'Ga alstublieft verder.'

'Het fruit. Gemengd fruit.'

'Ik geef de voorkeur aan de term "gevarieerd". Fruit is goed voor kinderen. Ze eten niet genoeg fruit. En als fruit er aantrekkelijk uitziet, is de kans groter dat ze –'

'Op de Eerste Hulp belanden.' De directeur annex aanklager in de kamer leunde naar achteren in zijn comfortabele bureaustoel en sloeg zijn armen over elkaar.

Mara boog naar voren. 'Sorry hoor, maar zei u nou Eerste Hulp? Heb ik een appelpitje over het hoofd gezien of zo?'

'U hoeft niet zo stekelig te reageren, juffrouw Jacobs.' Hij pakte een pen en schreef iets op het vel papier.

Waarom ging ze er eigenlijk tegenin? Een verbod om traktaties mee te geven naar school was geen doodvonnis. Eerlijk gezegd vond ze het maken van traktaties niet eens een leuk klusje. Bovendien begon ze altijd te laat, waardoor het een hoop stress opleverde. Eigenlijk was het alleen maar fijn dat ze één klusje uit haar to-doboek kon schrappen. Ze noemde het al heel lang geen to-dolijst meer. 'Alstublieft, meneer Keller, vertel me wat er gebeurd is. Hoe kunnen satéprikkers met vers fruit in vredesnaam een...' Satéprikkers. Juist, ja. 'Deze traktatie was bestemd voor kinderen uit groep acht. Niet voor kleuters.'

Een diepe zucht van de overkant van het bureau vertelde haar dat die satéprikkers duidelijk scherper waren dan haar verstand.

'Als er in het klaslokaal zwaardgevechten losbreken, juffrouw Jacobs, dan doet de leeftijd van de kinderen er niet veel toe.'

'Had de leerkracht het fruit dan niet van de prikkers kunnen halen, als ze zich daar zorgen over maakte?'

'Dat had gekund, als dat het enige was,' antwoordde meneer Keller, die naar zijn smartphone gluurde alsof hij dit gesprek

net zo graag wilde beëindigen als zij. ‘Maar er is ook nog het probleem van de ananas.’

‘Ananas?’

‘Die staat duidelijk vermeld op de meest recente lijst van mogelijke voedselallergieën.’

‘Welke lijst?’

Hij duwde zijn handen tegen elkaar en liet ze op het bureau rusten, een beweging die precies paste bij de zure uitdrukking op zijn gezicht. ‘De lijst die Jeremy afgelopen week mee naar huis genomen heeft, net als alle andere leerlingen.’

‘Afgelopen week.’

‘Ja.’

‘En Jeremy’s verjaardag was twee weken geleden. Ik was maar één week te laat met zijn traktatie, dus dat was nog steeds ruim voordat die brief naar huis werd meegegeven.’

‘Ik stel voor dat we ter zake komen.’

O, zijn we al zover? Ja, laten we dat doen. Mara verkoos zwijgen boven de antwoorden die op het puntje van haar tong lagen. Ze had geen tijd om vandaag nog een keer om vergeving te bidden. Ze was de Heer al een excuus verschuldigd voor haar gedachten over Liam, na zijn telefoontje van gisteravond.

Dus je hebt weer een put geslagen, of niet? En toen heeft het hele dorp om je heen gedanst alsof jij Degene bent die het water heeft geschapen? Ja, dat bedoel ik precies zoals het klinkt. Ik ben zo blij voor ze, Liam. En zo blij voor jou. Kan niet anders of dat levert weer een of andere humanitaire prijs op. Kunnen we het nu dan misschien even hebben over onze boiler? Daar ligt een plas water onder – wat zeg je, de verbinding valt weg? Nou, dan spreek ik je volgende week wel weer, Grote Afwezige.

Ja, zij en de Almachtige hadden het een en ander te bespreken. En ze wist heus wel dat haar eigen houding ook voor verbetering vatbaar was.

‘Waar het volgens mij op neerkomt, meneer Kwebbel, is dat mij gevraagd is om mijn achtstegroeper volgend jaar op zijn verjaardag geen traktaties mee naar school te geven. Overigens

zit hij dan op de middelbare school, waar uitdelen op je verjaardag sowieso niet is toegestaan.'

'Eh, ja.'

'Dus eigenlijk was dit gesprek niet nodig, of wel?'

'U vergeet de kerstviering, het voorjaarsfeest...'

Mara raapte haar handtas van de vloer en stond op. 'Moet ik ergens mijn handtekening onder zetten?'

'Dat is niet nodig. Bedankt voor uw begrip, juffrouw Jacobs.'

'Het is *mevrouw* Jacobs. In elk geval op papier.'

Maar ik begrijp het niet. Ik begrijp er niets van.

Mara duwde de metalen punt van haar gordel in de daarvoor bestemde houder. Ze durfde te beweren dat ze de auto dreigend hoorde fluisteren: 'Waag het eens. Probeer me eens te starten. Ik daag je uit.'

Toen ze een uur daarvoor van haar werk vertrokken was voor haar 'overleg' met de schooldirecteur had ze drie pogingen nodig gehad. Kinderen vergiftigen met ananas. Ze wist niet eens dat dat mogelijk was. Ze was op de hoogte van pinda-, gluten- en aardbeiallergieën. Maar nu stond ananas ook op het lijstje? Wat had ze nog meer kunnen doen om aan alle behoeften tegemoet te komen? Misschien had ze Jeremy's traktaties van water moeten maken.

Jegh. Het woord alleen al.

Ze drukte haar vingertoppen tegen haar oogballen. De bolletjes voelden aan als druiven onder haar oogleden. Waren er ook mensen die allergisch waren voor druiven?

Het duurde even voordat ze de wereld weer scherp zag. Of zo scherp als mogelijk was, deze dagen. Zou er de rest van de middag een streep te zien zijn als ze haar voorhoofd een poosje tegen het stuur liet rusten? Waarschijnlijk. Hoe moest ze dat aan haar collega's uitleggen als ze straks de kaasfabriek weer binnenliep? Mishandelde echtgenote? Onmogelijk. Haar

man was te ver weg om zichtbare kneuzingen achter te laten.

Ze waren bijna twaalfduizend kilometer van elkaar verwijderd. De enige schade die Liam kon aanrichten, was aan haar hart.

Schuldbesef kroop haar hoofd binnen. Hoe kon ze zoiets denken over een man die alles had opgeofferd om een continent dat door vreselijke dorst geteisterd werd van water te voorzien? Ooit uitgedroogde dorpen bejubelden hem en de hulporganisatie – Deep Wells, Inc. – als hun verlossers. Een constante stroom schoon water veranderde alles voor die mensen: hun omgeving, hun gezondheid, hun dagelijkse gewoontes en de overlevingskans van henzelf en hun kinderen. Het was haar Liam die met behulp van door Deep Wells ontwikkelde machines water uit stof tevoorschijn riep.

En zij, zijn toegewijde vrouw, reageerde door hem haar applaus te onthouden en in plaats daarvan te klagen dat hij er niet was om zijn steentje bij te dragen aan de opvoeding van hun drie behoeftige kinderen, of om de boze blikken van een schooldirecteur met een fruitfobie af te wenden.

Ondanks haar bezwaren landde haar voorhoofd met een klap op het stuurwiel.

Ze hoorde de stem van haar oma in haar oren galmen. *‘Daar moet je niet van aan de drank raken, Mara. Het is de ellende niet waard.’* De vrouw had haar hele leven midden in Wisconsin gewoond. Hoe was ze in vredesnaam aan dat lijzige accent gekomen? Oma Lou was een bijzonder mens, zoveel was zeker. Mara zou het niet in haar hoofd halen om de uitspraak van haar grootmoeder te verbeteren, zelfs niet nu ze de stem alleen in haar hoofd hoorde.

Stel dat ze haar wiskunde-examen overgedaan had? Dat had gekund. Misschien zou ze het de tweede keer foutloos gemaakt hebben. Niet dat ze erg veel aan wiskundige vaardigheden had gehad toen ze thuis was bij haar kleine kinderen, of nu, nu ze kaasstengels verkocht aan toeristen in een poging de berg rekeningen af te vlakken die al het water in Afrika niet kon bedekken.

Het salaris dat Liam bij Deep Wells, Inc. verdiende was niet onredelijk. Maar hoe groter de kinderen werden, en hoe vaker Dylan in aanraking kwam met de politie, hoe eerder het geld op was – lang voor het einde van de maand was aangebroken. Haar leven bestond al jaren uit het dichten van gaten.

Iemand tikte op het portierraam en ze schoot geschrokken overeind. Door het getinte glas klonk een gedempt: ‘Alles in orde, mevrouw?’

Ze stak de sleutel in het contact en liet het raampje zakken. Een parkeerwachter. Nee toch, zeker. Ze was ontmaskerd als huilebalk door een oudere man in een felgeel jasje, met een kunststof stopbord onder zijn arm geklemd.

‘Prima. Niets aan de hand. Ik was gewoon, u weet wel, aan het bidden.’

‘O,’ zei de man, zijn ogen wijd opengesperd terwijl hij iets naar achteren bewoog. ‘Nou, ga maar verder dan.’

‘Dat... dat zal ik doen. Dank u.’

Hij stapte bij haar vandaan met de woorden ‘Gods zegen’, alsof dat protocol was wanneer je iemand op het parkeerterrein van de school op bidden betrapte.

Ze mompelde ‘Amen’ om het officieel te maken en draaide toen de sleutel om. De auto startte bij de eerste poging. Mara weigerde de gedachte toe te laten dat dat misschien iets met haar zogenaamde gebed te maken had.

Als de parkeerwachters al aan hun dienst begonnen waren, betekende dat dat de schooldag bijna voorbij was. Ze wierp een blik op het dashboardklokje. Als ze zich haastte, kon ze nog even terug naar haar werk om het uur dat ze weg geweest was in te halen en zou ze evengoed op tijd thuis zijn voor het bezoek van Dylans nieuwe RA.

Registeraccountant. Radium. Reumatoïde artritis. Zo veel andere dingen waar die twee letters naar konden verwijzen. Wanneer was Mara begonnen met het afkorten van het woord reclasseringsambtenaar?

Er schoot haar een herinnering te binnen, aan haar moe-

der die zwaar geschut tevoorschijn haalde. ‘*Wacht maar totdat je vader thuis is, jongedame!*’ Meer was niet nodig geweest om Mara te weerhouden van het kleine vergrijp dat ze op het punt had gestaan te plegen. Niet omdat haar vader zo streng was. Integendeel: hij was haar veilige haven. Hem teleurstellen was ondenkbaar.

Maar zelfs de ‘Wacht maar totdat je vader thuis is’-troef ontbrak aan Mara’s arsenaal met ouderschapstools. Welk kind zou een dreigement serieus nemen dat op z’n vroegst over een jaar in daden kon worden omgezet – als Liams vierjarige contract met Deep Wells eindelijk was afgelopen?

Ze knikte naar de parkeerwachter terwijl ze het schoolterrein af reed en op weg ging naar de kaasfabriek, waar ze zich wellicht te buiten zou gaan aan proefblokjes terwijl ze reikhalzend uitzag naar het einde van haar dienst.

‘Mara, heb je even?’

Ze duwde het kleine blokje mosterd-dillekaas vlug in haar wang en draaide zich om naar haar chef. ‘Natuurlijk, Chuck. Wat kan ik voor je doen?’

‘Loop je mee naar mijn kantoor?’

Zijn kantoor werd door een massieve deur gescheiden van de verkoopafdeling van de fabriek, maar naast die deur bevond zich een gigantisch raam. Als ze om wat voor reden dan ook in de problemen zat – omdat ze halverwege de dag was weggegaan of meer proefblokjes had verslonden dan werknemers was toegestaan – zou elke collega die kon liplezen dat onmiddellijk weten. *O, nee. Ik word ontslagen. Niet nu. Nee. Heer, alstublieft...*

Ha. Dat was warempel een gebed. Een serieuze prestatie voor iemand die haar geloof nieuw leven in probeerde te blazen.

‘Mara, ik weet dat je veel uren maakt.’

‘Dat vind ik niet erg.’ Nou ja, eigenlijk vond ze dat wél erg, maar welke dwaas zou zoiets toegeven als er mogelijk een

ontslag boven haar hoofd hing – misschien al heel snel?

‘Maar we hebben een probleem.’ Chuck nam plaats in zijn bureaustoel, op de kop getikt bij een groot warehouse, en gebaarde dat zij op een van de twee klapstoeltjes moest gaan zitten. Dan zat ze met haar rug naar het raam. Liplezers zouden precies weten wat haar ‘probleem’ was, maar haar reactie niet kunnen zien. De sfeer was beladen, een beetje alsof ze bij de schooldirecteur was geroepen. Over *déjà vu*’s gesproken.

‘Hoe kan ik helpen?’ hoorde ze zichzelf vragen. Hoewel oma Lou allang in de hemel was, kon Mara de mep tegen haar achterhoofd haast voelen. ‘*Die vraag wordt nog eens je dood, Mara. Let op mijn woorden.*’ Dat zei ze al tegen Mara sinds het eerste jaar van haar studie, toen ze elke mogelijkheid aangreep om extra studiepunten te verzamelen en ja zei tegen iedere medestudent die haar om hulp of advies vroeg.

Ze vroeg zich af hoe het mogelijk was dat ze drie kinderen op de wereld gezet had – zonder ruggenprik, want ‘die heb ik niet nodig’ – waarvan er niet eentje ook maar in de verste verte ambitieus was.

‘Mara?’

O, ja, Chuck. Hij rekende op haar onverdeelde aandacht en zij was tekortgeschoten. Ze leunde naar voren om het goed te maken en veinsde een enorme interesse in zijn dilemma. Ze hoopte vooral dat *zij* dat dilemma niet was. Zijn gezicht was volkomen neutraal. Geweldig. Tijd voor een vragenspelletje? ‘Hoe groot is dit probleem precies? Iets in de categorie van een mug, of eerder een olifant?’

Niet eens een klein glimlachje.

‘Sommigen van ons zullen dubbele diensten moeten draaien tot na het Oogstfeest, als de drukte weer een beetje afneemt.’ Hij leunde ook naar voren.

Leuk geprobeerd, Chuck. Er is geen ‘ons’. Tenminste, ik hoor daar niet bij. Jouw grappen zijn nog slechter dan de mijne.

‘En met “ons” bedoel ik sterke, gezonde –’

‘Nee.’ Waar kwam dat vandaan? Een volstrekt onbekend

woord. Misschien was het de groef in haar voorhoofd – een heuse frons, dacht ze – waar ze die plotselinge opwelling van moed aan te danken had. ‘Nee, ik kan echt niet nog meer –’

Chuck leunde naar achteren in zijn stoel, die veel comfortabeler was dan de hare. ‘Het is niet echt een vraag,’ zei hij.

Hij kon haar niet ontslaan. Hij had haar kaasverkoperstalenten nu harder nodig dan ooit. Toch? Hij kon niet... zou niet...

In Wisconsin waren twee waarheden boven elke twijfel verheven. Kaas en de energierekening. Mara zou de kachel in de winter lager moeten zetten als ze geen kaas had om aan klanten te laten proeven, om in te pakken en in gekoelde vitrines uit te stallen, om daarna haar kazige – eh, karige – salaris op te strijken.

‘Chuck, ik weet dat we mensen tekortkomen, maar ik heb kinderen die –’

‘Verknipt zijn. Ik weet het.’

‘Ik wilde zeggen dat ze “een rugzakje hebben”. Maar hoe dan ook.’ De afspraak met Dylans RA kwam razendsnel dichterbij. *Delinquent* was ook geen leuk woord, maar het klonk vriendelijker dan *verknipt*. Wat gaf hem het recht om –

Het licht boven haar – niet afkomstig uit tl-balken, maar zeker net zo irritant – werd iets zwakker. Niet zo zwak dat het een voorbode was van stroomuitval, maar net genoeg om het tafereel in schaduwen te hullen.

‘Iedereen heeft zijn eigen legitieme reden om te balen van dubbele diensten of overuren, Mara. Een vader in een hospice.’

‘Daarmee bedoel je Danielle,’ zei ze.

‘Zwanger, met nog maar een paar weken te gaan.’

‘Sheila.’

‘De amputatie van drie tenen.’

‘Larry.’ Alle mensen nog aan toe. Mara was van plan geweest om voor alle drie deze mensen een schaal lasagne te maken, om hun last te verlichten. En misschien rijstwafels met chocola en pinda’s. ‘Je kunt niet van Larry verwachten dat hij overuren maakt.’

‘Nee, natuurlijk niet.’

‘Zeg je nou echt dat ik van al je werknemers de minst gestreste ben? Dat is een beetje griezelig, vind je ook niet?’

‘Ik weet zeker dat je het aankunt. En het is maar tijdelijk.’

Precies wat Liam gezegd had voordat hij in het vliegtuig naar Oeganda stapte.

En sindsdien strompelde ze voort, omgeven door een onbeschrijfelijke kou die al haar zintuigen verdoofde en tegelijkertijd brandde als vuur, terwijl ze zichzelf voortdurend herinnerde aan alle Bijbelse redenen om ‘haar man te eren en te steunen’.

2

Het huis dat Liam en Mara hun thuis noemden had te lijden onder zijn afwezigheid. Het zag er uitgeput en somber uit, vond Mara. Ze waren altijd van plan geweest om de noodzakelijke reparaties één voor één uit te voeren, totdat alles klaar was. Maar er was altijd wel iets waardoor dat niet lukte. Gebrek aan tijd of geld. Gebrek aan Liam.

De eenvoudigste reparaties zou Mara zelf kunnen uitvoeren. Dat had ze al geleerd voordat de volledige verantwoordelijkheid voor het huis op haar schouders terechtkwam. Maar ze was langzaam maar zeker zo overweldigd geraakt door de behoeften van haar kinderen dat ze zelfs niet aan de kleinste onderhoudsklusjes toekwam. En inmiddels bracht elke piepende scharnier en elke vlek in de vloerbedekking haar – Mara de verantwoordelijke – dichterbij een totale zenuwinzinking. Mara, die haar hele leven al haar best deed om mensen ervan te overtuigen dat ze het makkelijk aankon allemaal.

En nu dit. Meer overuren op haar werk.

‘Chelsea, je zult de komende weken een tandje bij moeten zetten. Wel meer dan één, eerlijk gezegd.’

De gezichtsuitdrukking van haar dochter had afkomstig kunnen zijn van een affiche voor een horrorfilm. Alleen de hippe roze plukjes in haar mooie haar pasten niet in het plaatje. ‘Mam, nee!’

Dat woord rolde zo gemakkelijk van de lippen van Mara’s achttienjarige dochter. Voor de wet was ze misschien volwassen, maar in haar gedrag nog lang niet. Dat had ze vast van haar vader. *Heer, vergeef me, want ik heb gezondigd door slechte gedachten*

te koesteren over de afwezige vader van dit meisje. Hoe kan ik hiervoor boeten? O, wacht even... volgens mij doe ik dat al.

‘Ik heb geen keus. Ik moet de komende tijd overwerken.’ Nu ze het hardop zei, voelde de steen in haar maag zelfs nog zwaarder aan.

‘Dit is een allesbeslissende periode in mijn sociale leven, mam.’

‘O. Is dat zo?’

‘Ja. Maar dat begrijp jij natuurlijk niet. Waarom probeer ik het eigenlijk ook uit te leggen?’ Ze smiet haar rugzak op het keukeneiland, alsof ze de aanblik ervan niet kon verdragen. Noch die van haar rugzak, noch die van het graniet. Of wat voor graniet moest doorgaan.

‘Chelsea, Jeremy is te jong om elke middag na school alleen thuis te zijn.’

‘En Dylan dan? Die heeft al huisarrest. Dus hij moet sowieso hier zijn.’

En niet zomaar huisarrest, maar huisarrest dat hem was opgelegd door de rechter. ‘Dylan kan ook niet alleen gelaten worden.’

‘Lekker, mam. Hij is negentien, hè? Hij vindt het vast leuk om te horen dat jij zo over hem denkt.’

Mara rekte haar nek totdat er iets onder haar schouderblad kraakte. Bestond er zoiets als pleegzorg voor ouders? En als dat zo was, waar kon ze zich dan aanmelden? ‘Ik heb het idee dat Dylan dat al weet. Ik wilde dat het anders was, maar jij hebt al net zo weinig keus als ik had toen mijn baas zijn decreet uitvaardigde. Bovendien kan ons gezin het extra geld goed gebruiken.’

‘Kan ik er wat aan doen dat je geen baan kon krijgen die beter betaalt?’ Chelsea plukte een blikje cola light uit de koelkast en wurmde haar duim onder het ringetje.

‘Hé, dat is de laatste.’

Ze trok het ringetje los. ‘Nou, en?’

Wat Mara ook van deze fase van haar leven verwacht had, dit niet. Ze was nooit iemand geweest die droomde van een

keurig vrijstaand huisje met een wit houten hek eromheen. Maar dit was het andere uiterste – ze had niet eens een hek van kippengaas.

‘Extra geld, zei je? Kunnen we *dan* eindelijk een hond nemen? Sommige mensen hebben een hond, mam. Zulke mensen bestaan echt. En hij zou mijn hulphond kunnen zijn.’

‘Jij hebt een hulphond nodig?’

‘Voor mijn paniekaanvallen, omdat ik geen vader heb.’

‘Je hebt wel een vader, Chelsea.’ Mara drukte twee vingers tegen haar slapen. *Oogmigraine bestaat ook echt.*

‘Zo voelt het anders niet.’

Geweldig. Dramaqueen als ze was perste het meisje ook nog een traan tevoorschijn. Mara zou er niet voor zwichten. Deze keer niet.

Misschien een korte omhelzing. Als haar dochter haar tenminste zo dichtbij liet komen.

De reclasseringsambtenaar had zijn kleine broertje meegenomen. Tenminste, daar leek het op. Een ‘buddy’ voor haar zoon, die zo te zien niet veel ouder was dan Dylan zelf. Mara bedacht dat dit het enige bezoek was dat haar gezin tegenwoordig nog kreeg. *Dat is wel heel droevig, eigenlijk.*

‘Heeft een van jullie misschien zin in koffie?’ Het leek gepast om het in elk geval te vragen.

‘Nee, bedankt,’ antwoordde Brad de Bodybuilder voor hen allebei. ‘Logan en ik blijven niet lang.’

Misschien was er toch nog hoop voor deze dag.

‘Ik moet zeggen, mevrouw Jacobs, dat het verfrissend is dat u niet geprobeerd hebt om speciaal voor ons bezoek een soort Pinterestwaardige façade te creëren.’

Die bodybuilder wist wat iets Pinterestwaardig maakte en hij kende het woord *façade*? Wacht eens even. Wat bedoelde hij met die opmerking?

‘Veel mensen maken vlak voor een huisbezoek het hele huis schoon en hangen foto’s op van hun harmonieuze, helemaal niet disfunctionele gezin. Ik denk dat ze ons proberen wijs te maken dat ze normaal zijn. Maar ik zou hier niet zijn – wij zouden hier niet zijn – als alles normaal was.’

En zelfs zijn grammatica was onberispelijk. Ze was diep onder de indruk. Maar om eerlijk te zijn had ze gestofzuigd. En nog niet zo lang geleden een doekje over de meubels gehaald. Meerdere keren, dit jaar. En ze had de verschoten kussens van het tuinmeubilair omgedraaid, zodat het er allemaal wat minder sjofel uitzag.

‘Is Dylan er ook?’ vroeg Brad, terwijl hij zijn blik door de niet-Pinterestwaardige woonkamer liet glijden alsof hij verwachtte dat Mara’s zoon verstoppertje speelde achter de bank. Vanaf haar zitplaats – de opnieuw beklede leunstoel van oma Lou, die volmaakt geschikt zou zijn als leesstoel voor iemand die tijd had om te lezen – ving ze een glimp op van de Dylan in kwestie, die over het warmrode, houten hek van de burensprong en via de tuin naar de achterdeur van het huis sprintte. Ze bad dat de reclaseringsambtenaar geen ogen in zijn achterhoofd had, zoals de meeste moeders.

Voordat ze de vraag of Dylan in de buurt was kon beantwoorden, was hij er. In de woonkamer. Hijgend, dat wel, maar met de onverschillige uitdrukking op zijn gezicht waar hij zo hard op geoefend had.

‘Hé. Agent Bob. En jij bent vast Bob jr.’ Hij veegde zijn rechterhand af aan zijn spijkerbroek en stak hem uit naar het bezoek.

Half beleefd, half spottend. Haar eerstgeborene. Het kind door wie ze moeder was geworden.

Brad stond op en hij stelde Logan Coppernall voor.

‘Een buddy?’

De uitdrukking op Dylans gezicht deed iets met Mara’s hart. Was het mogelijk dat hij iets voelde? Het had alle kenmerken van verlegenheid. De afgelopen paar jaar had Dylan zich be-

kwaamd in de kunst van het intimideren van zijn leeftijdsgenoten. Hoewel hij de grens naar pesten nooit had overschreden, zorgde hij ervoor dat iedereen wist dat hij het alfamannetje was. Dit kon nog wel eens interessant worden. Hoe zou hij omgaan met een jongen van ongeveer zijn eigen leeftijd, maar met enige mate – hoe gering ook – van gezag?

‘Net zoiets als bij de AA?’ Na het handen schudden veegde haar zoon zijn handpalm opnieuw af. In het dierenrijk was dat vast een subtiel teken van agressie.

Toe nou, Dylan. Jij bent hier degene die beoordeeld wordt. Kun je niet heel even doen alsof je aardig bent? Een paar minuten maar? Zoals je was voordat –

Daar moest ze mee ophouden. Ze moest ermee ophouden de tijd te verdelen in V.L.V. en N.L.V. – voor Liams vertrek en na Liams vertrek. Hij was niet echt bij hen weggegaan. Niet in juridische zin. Dat zijn gezin alleen achtergebleven was, was slechts een vervelende bijkomstigheid van de droom die Liam najoeg: het lessen van de dorst van vreemden in een ver land.

Haar man zat tijdelijk in het buitenland, voor zijn werk. Waarom voelde het dan alsof hij hen verlaten had? En sinds wanneer voelde het zo?

Brad was halverwege een zin. Mara probeerde zich te concentreren op zijn ongetwijfeld verhelderende uitleg over de rol van buddy’s in situaties zoals die van Dylan.

‘Je hoeft niet in te stemmen met een buddy van je eigen leeftijd, Dylan. Het alternatief is een verdubbeling van je taak- of gevangenisstraf. Kies maar.’ Brad was ook goed in de rol van ongeïnteresseerde toeschouwer.

Hoe kon Mara daar geen bewondering voor hebben?

‘Alsof ik ooit een keuze heb in deze hele toestand. En voordat je iets zegt, mam, ik besef hoe ironisch dat moet klinken voor jou, als mijn inwonende ouderfiguur.’

Logan draaide zich om om Mara aan te kijken, zijn wenkbrauwen opgetrokken. ‘Bent u een alleenstaande ouder, mevrouw Jacobs?’

Ze hoorde het medeleven in de stem van de jonge man. Een zacht karakter. Dylan zou binnen een week een manier vinden om daar misbruik van te maken. Dylan, die ooit het kind geweest was dat het zich aantrok als zij een slechte dag had.

‘Bob, gast,’ onderbrak Dylan hem, ‘je moet je stagiairs een beetje beter voorbereiden, man.’

‘Dylan!’ Mara haalde diep adem om te voorkomen dat ze hem de huid vol schold. ‘En hij heet Brad. Neem me niet kwalijk, Brad, ik ben je achternaam vergeten.’

‘Logan is geen stagiair, Dylan,’ zei Brad, zijn stem neutraler dan die van Mara. ‘En ik verwacht van jou dat je hem, en ons allebei, met respect behandelt. Dat is belangrijk... *gast*.’

‘U hebt ongetwijfeld gehoord over mijn vader, meneer Logan,’ zei Dylan, terwijl hij zijn schouders rechtte. ‘Hij komt zo ongeveer in aanmerking voor een Nobelprijs.’ Zijn blik bleef even rusten op de neuzen van zijn versleten motorlaarzen. ‘Hij is al twee of drie keer in het VN-gebouw geweest. Of niet, moeder?’

‘Drie keer.’

‘Ziet u wel?’ Dylan leunde tegen de muur. ‘Een groot weldoener. Door iedereen geliefd.’ Hij sloeg zijn armen over elkaar alsof hij hen uitdaagde hem tegen te spreken... of hoopte dat iemand dat zou doen.

‘Mogen we je kamer zien, Dylan?’

Het was een deel van de huisbezoekroutine die Mara even ontschoten was. Wat ging er schuil achter die altijd gesloten deur naar Dylans slaapkamer? En welke moeder hoopte op pizzakorsten van een maand geleden en een lawine van stinkende sokken, als er dan tenminste geen andere, strafbare zaken werden aangetroffen?

‘Er alles wat verborgen is, wordt openbaar.’

Niet de Bijbeltekst waar ik op dit moment behoefte aan heb, Heer. Dat U het even weet.

Het doorstaan van de inspectie van de reclasseringsambtenaar was een geschikt moment geweest voor het opentrekken van een fles champagne, als Dylan daarmee niet zijn voorwaardelijke vrijlating in gevaar zou brengen. Om het te vieren besloten Mara en de kinderen pizza te bestellen, in plaats van genoeg te nemen met de diepvriesvariant die ze toch al veel te vaak aten.

Ze zou vaker moeten koken.

Er was nog veel meer wat ze eigenlijk zou moeten.

Of misschien moest ze stoppen met al dat ‘moeten’. Dat zeiden ze op social media. En in de Bijbel. Ja, de Bijbel zei het ook, dat wist ze vrij zeker. Het was al even geleden dat ze een blik in het Goede Boek geworpen had.

‘Jeremy.’ Mara wees naar haar mondhoek, tegen beter weten in hopen dat haar jongste de hint zou begrijpen en zijn van hergebruikt papier gemaakte Pizza Palace-servetje zou gebruiken. Helaas. Zijn mouw, zoals gewoonlijk.

‘Heb je dan echt helemaal geen manieren?’ snauwde Chelsea, haar gemaakte Britse accent eerder een bewijs van haar hang naar drama dan van oprechte zorg om haar kleine broertje.

Mara staaarde naar haar dochter, ondanks haar donkere kleding en make-up nog net geen echte goth. ‘Misschien dat je meer met zo’n opmerking zou bereiken als jij je voeten niet op tafel gelegd had, Chels.’

‘Ik heb mijn *vrienden* gevraagd om me Chelz te noemen – met een z.’ Ze liet één voet van tafel glijden, maar de andere bleef liggen waar hij lag. ‘Maar jij mag dat ook wel doen, als je wilt.’

Mara zuchtte. ‘Allebei je voeten, alsjeblieft.’ Het verbaasde haar niet dat zij, als moeder, in een heel andere categorie viel dan ‘vrienden’. Dat hoorde ook zo. Hoewel het als een messteek aanvoelde, was het niet meer dan een speldenprikje.

Chelz legde de voet die ze op de vloer gezet had weer op tafel.

Yep, dat was de familie Jacobs. Beschaving ten top. En zij was

de hooggeëerde matriarch, met een echtgenoot ergens aan de andere kant van de wereld.

‘Dit alles,’ zei ze, terwijl ze haar bescheiden koninkrijk overzag, ‘en de liefde van een goede man.’

‘Pa?’ Dylans opmerking werd gedempt door een pizzapunt die hij dubbelgevouwen in zijn mond propte. Waar had hij die gewoonte opgepikt?

Wacht even. Had ze dat over die ‘goede man’ hardop gezegd? ‘Wie... dacht je dan dat ik bedoelde?’ *Glad ijs, Mara. Jij bent de volwassene hier. Iemand moet het goede voorbeeld geven. En raad eens? Jij bent diegene.* ‘Hé jongens, weten jullie nog hoe leuk we het altijd vonden om bordspelletjes te doen?’

‘Nee,’ zei Jeremy.

‘Toen was jij nog niet geboren,’ mompelde Dylan.

Chelsea liet allebei haar voeten op de vloer zakken. ‘En papa was er nog.’

Dylan vouwde nog een pizzapunt dubbel, nam een hap en zei toen: ‘Hij is de leuke van jullie twee.’

Steek. Steek. Steek. ‘En wat ben ik dan? De stomme?’

‘Jij bent betrouwbaar, mam. En verantwoordelijk,’ zei Jeremy, terwijl hij van achteren zijn armen om haar heen sloeg. De baby van het gezin. God zegene hem.

‘Jullie vader is ook verantwoordelijk.’ *Ik kan een heel continent aanwijzen dat er zo over denkt* – ‘Wie heeft er dat walgelijke liedje als ringtone? Neem je telefoon op, en kies dan een ander melodietje, oké?’

Dylan haalde zijn telefoon uit de zak van zijn spijkerbroek en tikte op het groene icoontje. Hij liep overdreven onverschillig de gang in, alsof het telefoontje niet belangrijk was, niets waar een ouder zich zorgen over hoefde te maken. Wat precies de reden was dat ze zich zorgen maakte.

Op de een of andere manier voelde Dylan zich veiliger als hij in de nesten zat. Problemen waren comfortabel, als een oude, gescheurde spijkerbroek. Liefde jeukt, zei hij. Zichzelf minachten voelde normaal. *Dat gevoel snap ik, Dylan. Dat je dat even weet.*

Vergeving knelt, zei hij. Vrijheid zou een vlinder moeten zijn, of niet? Maar Dylan leek het te beschouwen als een cocon, als de windselen van een mummie. Op zijn negentiende zat hij nog steeds op de middelbare school, en hoewel hij naar vrijheid en vergeving zou moeten verlangen leek hij zich meer aangetrokken te voelen tot enkelbanden en een keten van spijt en verkeerde beslissingen. Uit op zelfvernietiging.

Dat snap ik ook, Dylan.

Had hij het telefoontje aangenomen? Ze zaten midden in een gezinsbijeenkomst, slechts enkele minuten verwijderd van plezier met hun – *gruwel der gruwelen* – moeder. ‘Chels? Chelz? Jeremy? Zullen we een spelletje doen?’

Chelsea hield haar hoofd schuin, haar ogen wijd opengesperd en haar mond een smalle, bloedeloze streep – haar manier om duidelijk te maken dat ze aan de geestelijke gezondheid van haar moeder twijfelde. Mara had niets anders verwacht.

‘Jeremy?’

‘Ik heb huiswerk, mam. Sorry.’

‘Huiswerk?’

‘Ik had het –’ Hij wurmde zich uit zijn stoel en zette koers naar zijn slaapkamer – ‘eigenlijk vorige week al af moeten hebben. Morgen is de laatste tweede kans die meneer Posley me wilde geven, dus ik moet er nu echt mee aan de slag.’

De laatste tweede kans? Dus eigenlijk was het de derde of de vierde kans? *Een beetje ambitie, jongens. Dat bestaat echt. Probeer het eens, alsjeblieft.* Misschien dat ze online zo’n bumpersticker kon bestellen. ‘Trotse ouder van een kind dat alleen zessen haalt.’

Al hing het wel van de prijs af, natuurlijk, want ze zou drie van die stickers moeten kopen.

Of eentje speciaal voor Dylan: ‘Toeter als je je kind regelmatig van het politiebureau moet halen.’

Of voor haarzelf: #geenhulpnodig, #allesverknallenkanikwelalleen.

Hoe vaak hadden Liam en zij niet gepiekerd over de studie van hun kinderen en hoe ze die ooit moesten bekostigen? Dat

was al begonnen toen ze nauwelijks uit de luiers waren. Dat ze niet voor hun kinderen konden sparen was het gevolg van de keuzes die ze maakten. Ze kon het Liam niet kwalijk nemen dat hij de voorkeur gaf aan een baan waarmee hij minder verdiende dan hij waard was, maar die hem wel een goed gevoel gaf en waarin hij echt een verschil kon maken. En wat was het edelmoedig van hem dat hij altijd uit was op het belang van anderen. Wat een held.

Echt.

Een goeie vent. Die soms alleen vergat dat hij getrouwd was en kinderen had die... nee. Dat woord weigerde ze te gebruiken. Ze waren niet *behoefstig*. Hoe vaak werd ze 's nachts niet door dat soort gedachten belaagd, beschuldigende fluisteringen die in haar hoofd weerklonken en haar uit haar slaap hielden? Nee. Ze was competent en bekwaam en... een krappe voldoende.

Dat was hoe haar schoonmoeder haar omschreven had – in het openbaar. Een krappe voldoende. *Als mijn vader nog geleefd had, ma Jacobs, en als de kanker u niet al op het randje van de dood gebracht had, dan zou hij u op die opmerking aangesproken hebben. Mijn verdediger.*

Papa, ik mis je. Alles is zo grauw hier.

Ze kon haar kinderen in de auto laden en een bezoekje brengen aan het graf van haar vader. En dat van haar schoonmoeder. Controleren of de kunstbloemen er netjes bij stonden, nu Liam er niet was om dat te doen. Maar dat betekende dat Mara het huis zou moeten verlaten, en dat wilde ze niet.

Dat zou ze niet doen, tenzij het moest – om haar verplichte overuren te draaien totdat de kaascrisis was afgewend.

Of zou het misschien meevallen? Als de menigte mensen die op het Oogstfeest afkwam nou ook gelijk hun Thanksgiving- en kerstboodschappen deed, misschien dat er dan tot na oud en nieuw niets extra's van haar verwacht werd.

Ze had nog een bumpersticker nodig: 'Kwam zelfs niet in aanmerking voor de schoondochter-van-het-jaar-award.'

Je kon onmogelijk een prijs winnen als je niet eens aan de wedstrijd meedeed.

Wat wel positief was aan die bumperstickers was dat ze de aandacht zouden afleiden van de onverklaarbare krassen op het achterspatbord van de auto, die daar op mysterieuze wijze verschenen waren nadat Dylan ergens in een kroeg een optreden van een vriend had bijgewoond. Dylan had ‘geen idee’ waar die krassen vandaan kwamen. ‘Je weet hoe dat gaat op zo’n parkeerterrein,’ had hij gezegd.

De kamer was inmiddels leeg. Ze was alleen. Alweer. Dat was niet erg. Ze had eigenlijk helemaal geen energie om pionnetjes over een spelbord te schuiven. Of de score bij te houden.

Misschien moest ze daar sowieso eens mee stoppen.

Over de onuitsprekelijke kracht van vriendschap en de nooit-aflatende liefde van God

In het leven van Mara Jacobos loopt niet alles op roletjes: uit haar baan haalt ze geen voldoening, haar geloof in God is weggesijpeld en haar man Liam maakt voor zijn werk waterputten in Uganda. Hierdoor komt de zorg voor hun drie pubers volledig op Mara's bordje terecht.

Dylan zit aan de drugs en heeft een taakstraf en Chelsea loopt op school de kantjes ervan af. Alleen met Jeremy lijkt het wel goed te gaan. Maar allemaal missen ze Liam.

Dan komt er vanuit Uganda een verschrikkelijk bericht: Liam is omgekomen. Het hele gezin is murw geslagen en verzinkt in een donker gat van rouw. Jeremy heeft zelfs het idee dat de dood van zijn vader zijn schuld is...

Gelukkig duikt Ashley op, een oude vriendin van Mara, die een aantal jaar geleden ook haar man verloren is. Met kleine stapjes helpt ze Mara het licht weer een beetje te zien. Langzaam vindt Mara God terug, net zoals haar kinderen, en reist ze naar Uganda om zich te verzoenen met haar verlies.

In de boeken van Cynthia Ruchti speelt hoop een grote rol. Eerder schreef zij de roman *Schijn door mij*. Cynthia's lijfspreuk is: 'Ik kan niet op drift raken. Ik ben verankerd in hoop.'

ISBN 9789029732307 NUR 302

9 789029 732307

KokBoekencentrum.nl

UITGEVERS | UTRECHT